

**17. Организация на банкова кредитна
сделка на предприятието – подготовка,
реализация и погасяване**

➤ **Подготовка на кредитната сделка:**

- оценка на очакваните разходи по кредитната сделка – лихви, такси, комисионни;
- оценка на разполагаемото и изискваното обезпечение;
- други изисквания на кредитора;

➤ **Предварителна оценка на кредитоспособността на предприятието;**

- текуща платежоспособност (**Current Ratio – CR**) :

$$T_{\text{nc}} = \frac{K_a}{K_{\text{п}}} \geq 1,2$$

където:

T_{nc} - коефициент характеризиращ текущата платежоспособност на предприятието. [коэф.]

K_a - величина на краткотрайните активи. [лв]

$K_{\text{п}}$ - величина на краткосрочните пасиви. [лв]

- зависимост между дълг и капитал (**Long-term Debt to Equity Ratio - LDER**):

$$K_{\text{зза}} = \frac{D_{\text{з}}}{K_{\text{с}}} \leq 1,0$$

където:

$K_{\text{зза}}$ - коефициент характеризиращ покритието на задълженията на предприятието от капитала му. [коеф.]

$D_{\text{з}}$ - величина на дългосрочните задължения (оставащи с падеж над една година). [лв]

$K_{\text{с}}$ - величина на собствения капитал. [лв]

- покритие на фиксирани плащания (**Service Coverage Ratio -SCR**)
:

$$K_{\text{пфп}} = \frac{P_{\text{пд}}}{P_{\text{ф}}} \geq 1,5$$

където:

$K_{\text{пфп}}$ - коефициент характеризиращ покритието на фиксираните текущи плащания. [коеф.]

$P_{\text{пд}}$ - величина на печалбата преди лихви данъци. [лв]

$P_{\text{ф}}$ - финансови разходи (сума на дължимите главници и начислените лихви за съответната година). [лв]

- ефективност (рентабилност) на собствения капитал (**Return on Equity - ROE**):

$$E_{\text{кс}} = \frac{\text{П}}{\text{Кс}} \cdot 100 \geq 15\%$$

където:

Екс - норма на ефективност (рентабилност) на собствения капитал.[%]

П - величина на чистата печалба.[лв]

Кс - величина на собствения капитал.[лв]

- други;

➤ **Оценка на влиянието на обкръжаващата среда:**

- минимален риск;
- среден риск;
- висок риск;

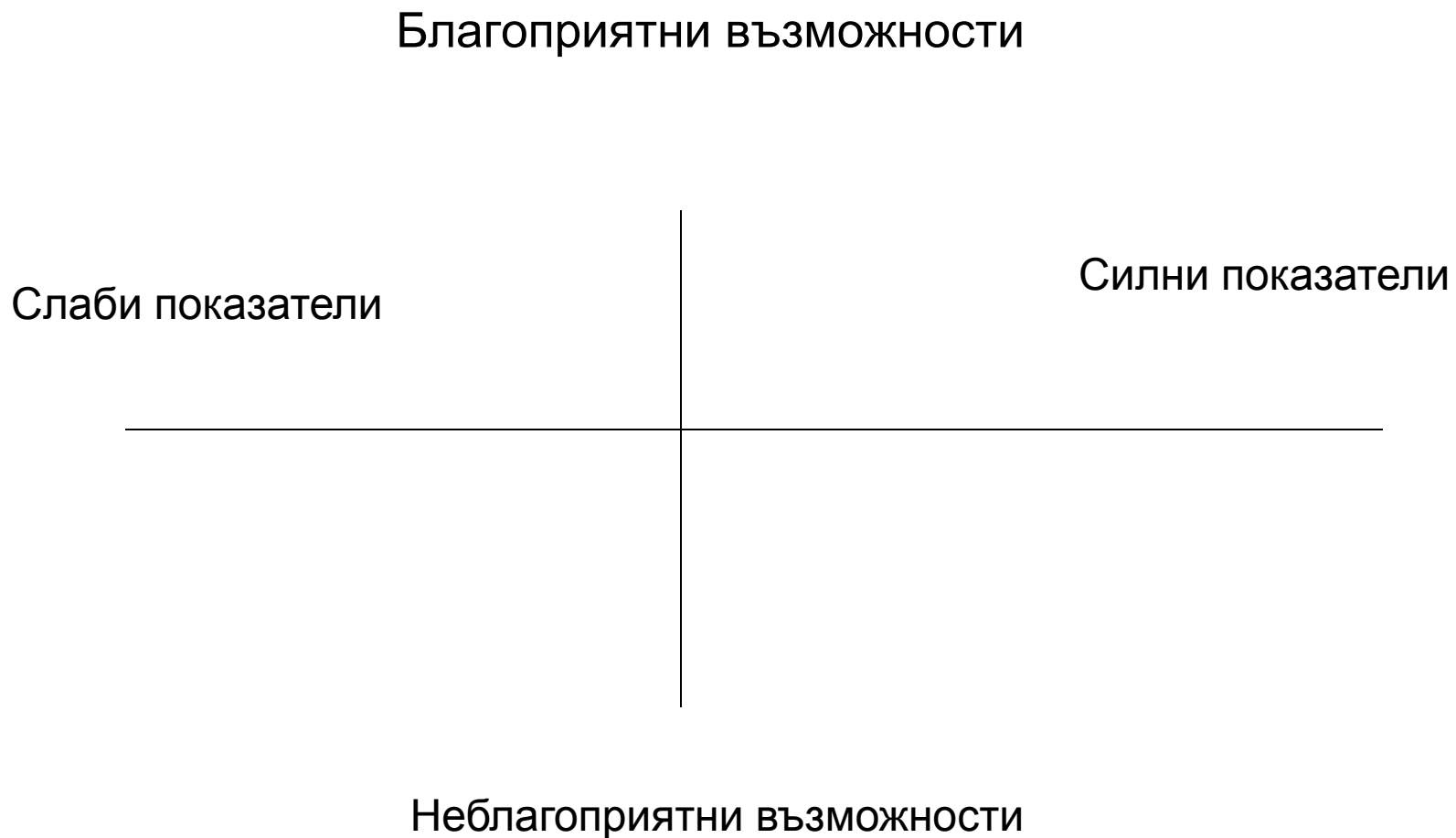
➤ **Присъждане на точки (балове) и оценка на кредитната позиция:**

- минимален риск за кредитора;
- среден риск за кредитора; ;
- висок риск за кредитора;

Кредитна експозиция на предприятието.

Точки	Оценка
50 – 60	Отлично
33 – 42	Добро
23 – 31	Средно
0 - 20	Слабо

➤ **SWOT – анализ за кредитната позиция на кредитоискателя:**

➤ **Вземането на решение за отпускане на кредит преминава през следните етапи:**

- разработване на писмено становище от кредитния инспектор с оглед отпускане или отказ на искания кредит;
- съгласуване на становището на кредитния инспектор с директора (ръководителя) на дирекция (звено) "Кредитиране" и оформяне на документите за отпускане на кредит;
- допълнително разглеждане на искане за кредит превишаващо правомощията на съответния директор (ръководител) на търговската банка;

➤ **Сключване и изпълнение на кредитния договор:**

- молба-искане за отпускане на кредит;
- учредителен договор;
- удостоверения за съдебна, статистическа и данъчна регистрация;
- бизнес план - икономическа обосновка на проекта предлаган за финансиране;
- финансови баланси и отчети за последните години;
- други;

➤ **Контрол върху отпуснатите кредити - реализира се от специалистите на търговската банка:**

- следене (контролиране) на редовността на погасяване на задълженията съгласно погасителния план към договора за кредит;
- контрол върху целевото усвояване на кредита;
- посещение на предприятието – запознаване със счетоводното водене на кредита;
- физически контрол - посещение на финансирувания обект.

➤ **Погасяване на дългосрочни банкови кредити:**

- погасителен план на кредити с еднакви погашения (**рати**):

$$\Pi = \frac{K}{n}$$

$$R_t = R_{t-1} - \Pi$$

$$L_t = \frac{R_t \cdot p}{100}$$

$$B_t = \Pi + L_t$$

№ на пог. период	Ост. от кр. в нач. на периода	Лихва за периода	Погашение	Погасителна вноска	Ост.от кр. в края на периода
1	5	0,600	1	1,600	4
2	4	0,480	1	1,480	3
3	3	0,360	1	1,360	2
4	2	0,240	1	1,240	1
5	1	0,120	1	1,120	0

- погасителен план на кредити с погасителни **анюитети**:

$$A = K \cdot \left[\frac{(1+p)-1}{(1+p)^n - 1} \right]$$

$$R_t = R_{t-1} - \Pi_{t-1}$$

$$L_t = R_t \cdot p$$

$$\Pi_t = A - L_t$$

№ по ред на пог. период	Ост. в нач. на пог. период	Лихва	Погашения	Погас Вноска	Ост. в края на пог. период
1	3000000	300000	906321	1206321	2093679
2	2093679	209368	996953	1206321	1096725
3	1096725	109673	1096649	1206321	-79